

OECD ülevaade tööhõive kohta aastal 2011

- OECD ülevaade tööhõive kohta on OECD aastaaruanne tööturgude ja tööhõive olukorra kohta kogu OECD piirkonnas.
- 2011. aasta väljaandes antakse ülevaade tööturutingimustest finants- ja majanduskriisi järellainetes. Ehkki töötus tervikuna on majanduslanguse aegse haripunktiga võrreldes langenud, on see ikka veel kõrge paljudes riikides, eriti sotsiaalselt kaitsetute rühmade, nagu ebasoodsas olukorras noorte puhul. Eelarvesurvele vaatamata on ülioluline säilitada piisavad meetmed kõrge töötusega võitlemiseks.
- 2008.–2009. aasta majanduslangus toimus sotsiaalse turvavõrgu karmi „stressitestina” OECD riikides. Ülevaates tööhõive kohta selgitatakse välja olulised lüngad töötute tulutoetuses. Kriisist koorunud õppetundide hulka kuulub see, et sügava majanduslanguse ajal võib olla põhjendatud töötushüvitise maksimaalse kestuse pikendamine, eriti riikides, kus töötushüvitise tavapärase kestus on suhteliselt lühike ja pikaajaliste töötute juurdepääs „viimase võimaluse” hüvitisele on piiratud.
- Samuti analüüsitakse 2011. aasta väljaandes sotsiaalkaitse programme areneva majandusega riikides ja nende kujundamist nii, et välditakse töötamise stiimulite õõnestamist. Põhjalik hindamine töötuskindlustele Brasiilias, rahasiiretele Lõuna-Aafrikas ja tervisekaitsele Mehhikos näitab, et sotsiaalse kaitse laiendamine areneva majandusega riikides võib õige kujunduse korral soodustada ka suuremat edukust tööturul.
- 2011. aasta väljaandes näidatakse, et paljudel töölistel OECD riikides esineb aasta-aastalt tõises tulus suuri kõikumisi. Isikliku tulu suur langus suurendab leibkondade vaesuse ja rahalise kitsikuse ohtu, kuid tulu progresseeruv maksustamine ja helled töötushüvitised kalduvad leevendama leibkondade heolule avalduva tulu kõikumuse tagajärgi. Töehõive kaitse võib pehmenendada makromajanduslike löökide lühiajalist mõju töehõivele ja tulule. Ranged vallandamiseeskirjad aga on tihti seotud tööturu duaalsusega, nõudes poliitikakujundajatelt tasakaalu loomist vallandamiseeskirjade konkureerivate mõjude vahel.
- Ülevaates töehõive kohta näidatakse, et üks neljast OECD töötajast on oma tööks üle kvalifitseeritud, samas kui vaid üks viiest on alakvalifitseeritud. Kvalifikatsioonide sobimatus ei tähenda tegelikku sobimatust tööliste oskuste ja nende oskuste vahel, mida on vaja tööturul. Sellest hoolimata arvab 40% üle kvalifitseeritud töölistest, et neil on oskused keerukamate ülesannetega toimetulekuks tööl. Need ja uudsed empiirilised järeldused annavad aluse selle rolli paremaks mõistmiseks, mida võivad etendada haridussüsteemid, pidevõppe asutused ja tööturupoliitika, tagamaks, et töölistel omandavad tööturul vajatavad oskused ning et need oskused vastavad sobivaimatele töökohtadele.

POOLELIOLEV KÜSIMUS: INVESTEERIMINE NOORTESSE

Töökohtade tugevama loome soodustamine on oluline, kuid vaja on ka laiemaid meetmeid tööturu struktuuriliste probleemide lahendamiseks ...

Töökohtadest rikka majanduskasvu soodustamine peab olema peamine reaktsioon pikaajalise töötusega võitlemisel. Siiski ei pruugi jätkuda ainuüksi võitlemisest käest lastud võimaluste pärandiga, mis toimus enne kriisi, kui tugevamad majandustingimused ei vähendanud püsivalt nii sissetuleku kui hästi tasustatud ja tootlike töökohtade juurdepääsu ebavõrdsusi. Nimelt, nagu dokumenteeritakse eelseisvas OECD järjes 2008. aasta aruandele „Growing Unequal?“, on mõned nendest ebavõrdsustest veelgi süvenenud.

Mõnda noort ohustab irdumine tööturust, ja kriis teravdas seda ohtu ...

Konkreetselt on tarvis teha enam, et püsivalt parandada edukust tööturul noorte puhul, keda majanduslangus tabas ebaproportsionaalselt raskesti (nagu dokumenteeritakse 1. peatükis). 2011. aasta esimeses kvartalis oli noorte (vanuses 15–24) puhul töötuse määr 17,4% OECD piirkonnas võrreldes 7%-ga täiskasvanute (vanuses 25 või enam) puhul.

Kuid need andmed annavad noorte töötuse kohta ainult osalise pildi raskustest, millega noored tööturul silmitsi seisavad. Üldisemalt ähvardab noori, kes ei tööta ega õpi (niinimetatud NEET-rühm) kõrge marginaliseerumise ja tööturult tõrjutuse oht, eriti mida kauem nad töömaailmast väljapoole jäävad. 2010. aasta 4. kvartalis moodustas see rühm 30 OECD riigis 12,6% kõikidest noortest vanuses 15–24, kelle kohta on andmed kättesaadavad, võrreldes 10,6%-ga 2008. aastal. See tähendab 22,3 miljonit noort, kellest 14,6 miljonit ei olnud aktiivsed ega õppinud ning kellest 7,7 miljonit olid töötud.

Töökohtade nõrga taastumise kontekstis ohustab olulist ja kasvavat osa noortest, isegi nende seas, kes headel aegadel oleks töökohti leidnud, pikaajaline töötus või mitteaktiivsus potentsiaalsete pikaajaliste negatiivsete tagajärgedega nende karjääride seisukohast ehk niinimetatud „armistavate efektidega“. Ohtude hulgas on pikaajalised raskused töö leidmisel ja püsivad palgaerinevused kaaslastega võrreldes. Eelseisvatel aastatel kooli lõpetavate noorte puhul on raskuste tõenäosus töö leidmisel suurem kui eelmiste põlvkondade puhul.

Noorte tõrjutus tööturult on läbiuuritud, kuid kergeste lahendusteta probleem ...

Osa noorterühmade väiksema edukuse probleem tööturul ei ole midagi uut ja on teinud valitsustele muret aastaid. Nimelt on olnud noorte probleemid korduv teema OECD mõttevahetustel tööhõive poliitika üle viimased 50 aastat.

Sellest tööst on selgunud, et ei ole kiireid lahendusi, mis kindlustaks, et kõik noored saaksid tööturul hea alguse osaliseks. Mõnel riigil õnnestub see paremini kui teistel, kuid kõik on silmitsi probleemiga, kuidas tulla toime raskete noortega, kes riskivad tõrjutusega tööturult. Töökohtade tugevam loome on peamine osa lahendusest, kuid ei aita kõiki noori, kui ei kaasne muid meetmeid. OECD aruanne 2010. aastast „Off to a Good Start? Jobs for Youth“, milles tehti kokkuvõtte peamistest õppetundidest 16 riigi audititest, on tõstnud esile hulga häid tavasid, millega aidata noortel karjääriredelil esimest korda kanda kinnitada.

Sisuliselt on vaja kahetahulist lähenemist, et lahendada ühest küljest aluseks olevad struktuursed takistused noorte paremaks sisenemiseks tööturule ja teisest küljest ei tööl ega koolis käivate noorte arvu kriisist ajendatud suurenemine.

Tuleb rakendada meetmeid struktuursete probleemide lahendamiseks ...

Esiteks tuleb kehtestada tegevuspõhimõtted, et ületada pikaajaline läbikukkumine noortele parema alguse kindlustamises tööturul. Kõigepealt tuleb rakendada „ennetavaid” meetmeid, et parandada väikelaste haridust ja kasvatust, iseäranis laste puhul, kes on madala sissetulekutega peredest ja kellel on ebasoodne taust. Et meetmed oleksid täielikult tulemuslikud, tuleb neid jätkata kuni kohustusliku koolihariduse lõpuni. See omakorda vähendab koolist väljalangevust.

Neid meetmeid on vaja täiendada jõupingutustega parema vastavuse saavutamiseks oskuste vahel, mida noored koolis omandavad, ja nende vahel, mida vajatakse tööturul. Nagu dokumenteeritakse 4. peatükis, on oluline osa noortest töölistest oma tööks üle kvalifitseeritud, ehkki osakaal kaldub vanusega langema. Oskuste erinevuse vähendamine nõuab haridussüsteemide suuremat paindlikkust muutuvate oskuste vajaduste suhtes ja haridusvalikute tugevdamist, näiteks paremate võimalustega kutsehariduseks ning -koolituseks.

Lõpuks on vaja eemaldada ka takistused noorte tööhõivelt. Konkreetselt võivad alalisi töölepinguid käsitlevatest ülemäära rangetest eeskirjadest tingitud väga killustunud tööturud tähendada, et lühiajalised esimesed töökohad ei kujune sillaks püsivamatele töökohtadele ja ei vii mitte kuhugi. Kui palga alammäär on seatud keskmise palgaga võrreldes liiga kõrgele, võib see mõjuda tööandjatele madala kvalifikatsiooni ja kogemustega noori palgates negatiivse stiimulina. Seetõttu on mõnes riigis võetud noorte puhul kasutusele palga alammäärast madalamad määrad.

Ja eelarvesurvest hoolimata on ülioluline säilitada piisavad vahendid kulutasuvate meetmete jaoks võitluses noorte töötuse suure tõusuga ...

Poliitikameetmete teine suund peab olema võitlus noorte töötuse tõusuga, mis toimus hiljutise majandus- ja finantskriisi ajal. Kuna paljud riigid on silmitsi kasvava survega, et nad eelarveid konsolideeriks, on oluline, et valitsused seaks esikohale kulutasuvad sekkumismeetmed noorte edukuse parandamiseks tööturul. Seega tuleks poliitikas tähelepanu suunata kõige ebasoodsamas olukorras olevatele, sealhulgas pikaajalistele töötutele ja neile, keda ähvardab tõrjutuse suur oht.

Tööotsingute abiprogrammid on osutunud kulutasuvaimaks varaseks sekkumismeetmeks noorte puhul, kes on hinnangutest lähtuvalt töötamiseks valmis. Ajutised sotsiaalse turvavõrgu pikendused võivad olla samuti üliolulised vaesuse ennetamiseks töötute noorte seas. Nagu dokumenteeritakse 3. peatükis, on tulu kõikuvus iseäranis suur noorte tööliste seas. Mõned riigid on võtnud kasutusele ka palgatoetused, et julgustada töövõtjaid palkama madala kvalifikatsiooniga töötuid noori. Siiski, et vältida tuntud ballastiefekte, mis toetustega kaasnevad (st palkamine, mis oleks toimunud toetusteta), tuleks neid toetusi piisavalt suunata, näiteks väike- ja keskmise suurusega ettevõtetele või praktikalepingutele. Paljudes riikides võib olla samuti vajalik võimaluste laiendamine töötamise ja õppimise programmidele, nagu praktikad või muud kahetahulised kutsehariduse ja -koolituse programmid.

Lõpuks tuleks anda intensiivsemat korrigeerivat abi nendele noortele, keda sotsiaalne tõrjutuse oht ähvardab enim. Ehkki kooli naasmise strateegiad võivad olla nende puhul soovitud vastupidise mõjuga, on nende irdunud noorte puhul tihti paremad strateegiad koolitusprogrammid, kus õpe toimub väljaspool traditsioonilisi koole, ühendatuna regulaarse tööpraktika ja täiskasvanutest mentoritega.

Investeeringud noortesse peab olema peamine poliitika eesmärk, et saavutada kõigi seisukohast pikas perspektiivis paremaid majanduslikke ja sotsiaalseid tulemusi.

Investeeringud noortesse ja neile parema alguse võimaldamine töömaailmas peaks olema peamine poliitika eesmärk. Muidu on suur oht, et püsib või kasvab raskete noorte rühm, kes jäävad maha, olles silmitsi kehvade tööhõive- ja tuluväljavaadetega. Vananeva rahvastiku kontekstis ei saa OECD riikide majandus ja ühiskond lihtsalt lubada endale suurt majanduslikku ja sotsiaalset kahju, mis taolise lõpptulemusega kaasneks.

© OECD

Käesolev kokkuvõte ei ole OECD ametlik tõlge.

Käesoleva kokkuvõtte kasutamine on lubatud OECD autoriõiguse ja originaalse väljaande pealkirja mainimisel.

Erinevates keeltes kokkuvõtted on väljavõtted OECD esialgselt inglise- ja prantsuskeelsest väljaandest.

Need väljaanded on saadaval OECD internetipoest aadressil www.oecd.org/bookshop

Täiendavate andmete saamiseks pöörduge OECD Õiguste ja tõlgete üksuse poole avalike suhete direktoraadis aadressil rights@oecd.org või faksinumbri: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

õiguste ja tõlgete üksus: www.oecd.org/rights

